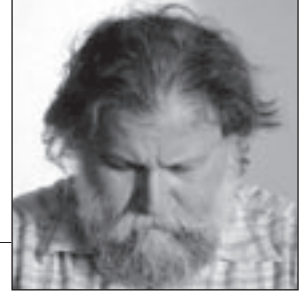

Matematik Dünyası'ndan

md@math.bilgi.edu.tr

Yürüme bir iki yaş civarında öğrenilir. Beş yaşında yürümeyi becermiş bir çocuğun daha sonra balerin ya da cambaz olma olasılığı düşüktür.

Konuşma iki yaş civarında öğrenilir. On yaşında konuşmayı öğrenmiş bir çocuktan hatiplik ya da spikerlik beklemeyin.

Okuma yazma 6-7 yaş civarında öğrenilir. Ergenlikte okuma yazmayı öğrenen biri için yazarlık mesleği uzak bir hayal olabilir ancak.

Toplama çarpma gibi işlemler belli bir yaşta öğrenilir.

Soyutlama becerisinin de bir yaşı vardır.

Belli becerilere belli yaşlarda kavuşulur. Uzmanlar bu yaşları özenle saptamışlardır. Bu konuda öğretmenlere ve anababalara yönelik kitaplar yazılmıştır. Gelişim süreci oldukça ayrıntılı gözlemlenmiştir. Bebekler üç aylıkken gülerler, beş aylıkken anlamsız sesler çıkarırlar, sekiz aylıkken emeklerler gibi...

Eğer belli becerilere belli yaşlarda kavuşulmazsa, bu gecikmenin telafisi zordur, hatta çoğu zaman imkânsızdır. Ve doğal olarak bir alandaki gecikme daha birçok alana sirayet eder.

Çocukların hangi beceriyi kaç yaşında becermeleri gerektiği konusu çok iyi bilinir de, benzer çalışma nedense yetişkinler için yapılmamıştır.

Örneğin, Dostoyevski ya da Tolstoy okumanın yaşı kaçtır? Antik Yunan felsefi kaç yaşında öğrenilmelidir? Konumuza dönecek olursak, matematiksel kanıt kavramını gençler kaç yaşında öğrenebilirler ya da öğrenmelidirler? 12 çok mu erken? Ya 15? Ya 18? Anlaşılan o ki bu sorunun cevabını MEB "hiç" olarak vermiş!

Matematik Köyü'ndeki deneylerimden de biliyorum ki 12 yaşındaki çocuklara yavaş yavaş kanıt kavramı öğretilmeye başlanabilir. Ama 15 yaşında herkesin kanıt kavramını öğrenebileceğinden adım gibi eminim.

15 yaşında öğrenilebilecek bir kavramı, üstelik Batı medeniyetini Batı medeniyeti yapan bir kavramı hiç ama hiç öğretmemek ne demek olabilir? Bir ülkenin eğitim programını yapmaya soyunanların kanıt kavramını müfredata almamalarını nasıl açıklamalıyız?

Lise 1'in programında bir kanıt bölümü var, yok değil. Ama hemen hemen hiçbir öğretmen okutmuyor, okutsa da önemsemiyor. Önemse ne olacak ki, gençler daha sonra kanıt kavramını bir daha hiç görmeyecekler ki! Ayrıca neden görsünler ki? Nasıl olsa üniversite sınavlarında kanıt sorulmuyor. Yani müfredattaki o küçük kanıt bölümü tamamen göstermelik.

Bu dergiyi lise müfredatını hazırlayanların okuduklarını pek sanmıyorum. Bu dergiyi daha çok akademisyen meslektaşlarım okuyor. Biz akademisyenler lise eğitimini eleştirirken acaba kendi öğrencilerimize ne öğretmediğimize bakıyor muyuz? İğneyi başkasına çuvaldızı kendine demişler... En iyi üniversitelerimiz de dahil olmak üzere, matematik bölümlerimizin programlarının çok yetersiz olduğu kanısındayım. Programlarımız sönük, heyecansız, renksiz ve sığ. Bir sonraki sayıda bu konuya daha ayrıntılı eğileceğim.

Ali Mesur